

Skifter + praktisk opgaver

Michael Dupont

Anna Ancher: En begravelse (udsnit), 1891

Hvad kan vi nå

- Hvordan du finder det rigtige arkivalie
- Præsentation af skifter og skiftevesen
- Praktiske opgaver

Hvordan du finder det rigtige arkivalie

- Vigtigt, før du søger i AO og Daisy!
- Slægtsforskerbøger, internettet
- Skal have en idé om, hvad du vil finde
- Læs om det (grundighed sparer dig på længere sigt!)

Hold øje med

- Hvilken myndighedstype, der behandler sagerne (ret, amt, politi, sogn osv.)
- Hvad arkivaliet ofte kaldes (skifteprotokol, journalsag, straffeakt osv.)
- Disse to oplysninger skal bruges i Daisy og AO!

Skifter og hvad de bruges til

- Opgørelse og fordeling af et bo, fx ved dødsfald, skilsmisse eller konkurs
 - Arvinger (hustru og børn)
 - Efterladte ejendele (ejendom, løsøre)
 - Udgæld og indgæld
-
- Er kirkebøgerne gået tabt, kan skifteprotokollen være eneste mulighed for at afdække slægten!

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 1. artikel:

Naar nogen ved Døden afgaar og efterlader sig enten **Umyndige, eller fraværende, eller udlændiske, eller ingen Arvinger**, da skulle de, som i Huset ere, hvor den Afdødis Gods og Midler findis, under tilbørlig Straf strax give **Stædets Øvrighed, Geistlig eller Verdslig**, det tilkiende, som skulle forpligtede være strax ved deris Middel i Arvingernis og Frændernis Nærværelse, som da kunde være tilstæde, at **lade forsegle** hvis Gods den Afdøde tilhørte, og sette det i god Forvaring ...

Danske Lov (1683)

5. bog, 2. kapitel, 15. artikel:

Naar gielden er saaledis, som sagt er, aflagt, eller af Arvingerne antagen, da skal den beholden Boe reedeligen deel is mellem Arvingerne, og klare Lodsædeler gøres paa hvad een hver af Boen tilkommer, og saa forfattis et fuldkommet rigtigt Skiftebrev, i hvilket indføris skal baade Registeringen og Vurderingen med Indgielden og Udgielden og Boens Beholdning, saa ogsaa Lodsædlerne

5. bog, 2. kapitel, 90. artikel:

Og skal bemælte Skiftis Forvaltere have een Bog, hvorudj Copie af alle Skiftebreve, som de udstæde, skal indskrivis.

Typisk fremgangsmåde

- Forsegling (sørger for at ingen tager noget)
- Registrering og vurdering (hvad der efterlades)
- Behandling (gæld, deling)

Hvem arver

- 2008-: Ægtefællen arver $\frac{1}{2}$, børnene arver $\frac{1}{2}$
- -2007: Ægtefællen arver $\frac{1}{3}$, børnene arver $\frac{2}{3}$
- Før 1926 havde ægtefæller ikke automatisk arveret, med mindre der var fælles børn
- Først i 1926 bliver ægtefællen tvangsarving
- Indtil 1857 arvede brødre dobbelt så meget som søstre, heraf en broderlod/søsterlod

Arveafgift

- Fra 1792 var der dødsanmeldelsespligt. Årsagen var, at der blev indført arveafgift, så Staten fik $\frac{1}{2}$ % af alle boer over 100 rd.
- 1810- må ikke begraves, før dødsfaldet er anmeldt til skifteretten

Behandlingsformer

- Offentligt skifte (retten foretager skifte)
- Privat skifte (arvingerne er myndige)
- Eksekutorbo (en advokat foretager skifte)
- Uskiftet bo (arvinger godkender, 1845- enkemanden ret til at sidde i uskiftet bo, enken først 1926-)
- Efterlader ingenting (ingen grund til skifte)

Hvor behandles skiftet

- I dag behandles skiftet af skifteretten i den jurisdiktion, hvor afdøde har folkeregisteradresse
- Som hovedregel: Dér, hvor personens ejendom og ejendele befinder sig

Skifter i provinsen

H.J. Hammer: En markedsdag i Fredericia (1871)

Hvem behandlede skifter i provinsen?

- -ca. 1817: Forskellige myndigheder afhængig af titel/erhverv
- ca. 1817-1919: Byfoged, herredsfoged eller birkedommer
- 1919- : Skifteretten

Den svære periode-ca. 1817

Afdødes husbond/overordnede foretager skifte

- Selvejere = Amtet -1793
- Fæstebønder = Godset -1817
- Beboere under lensbesiddernes amtsmandsområde = Lensbesidderen -1850
- Krongods = Ridefoged eller amtstue -1850
- Købstadsborgere = Byfoged -1919
- Gejstlige = Provsten -1807

Det store problem: Hvad hedder myndigheden?

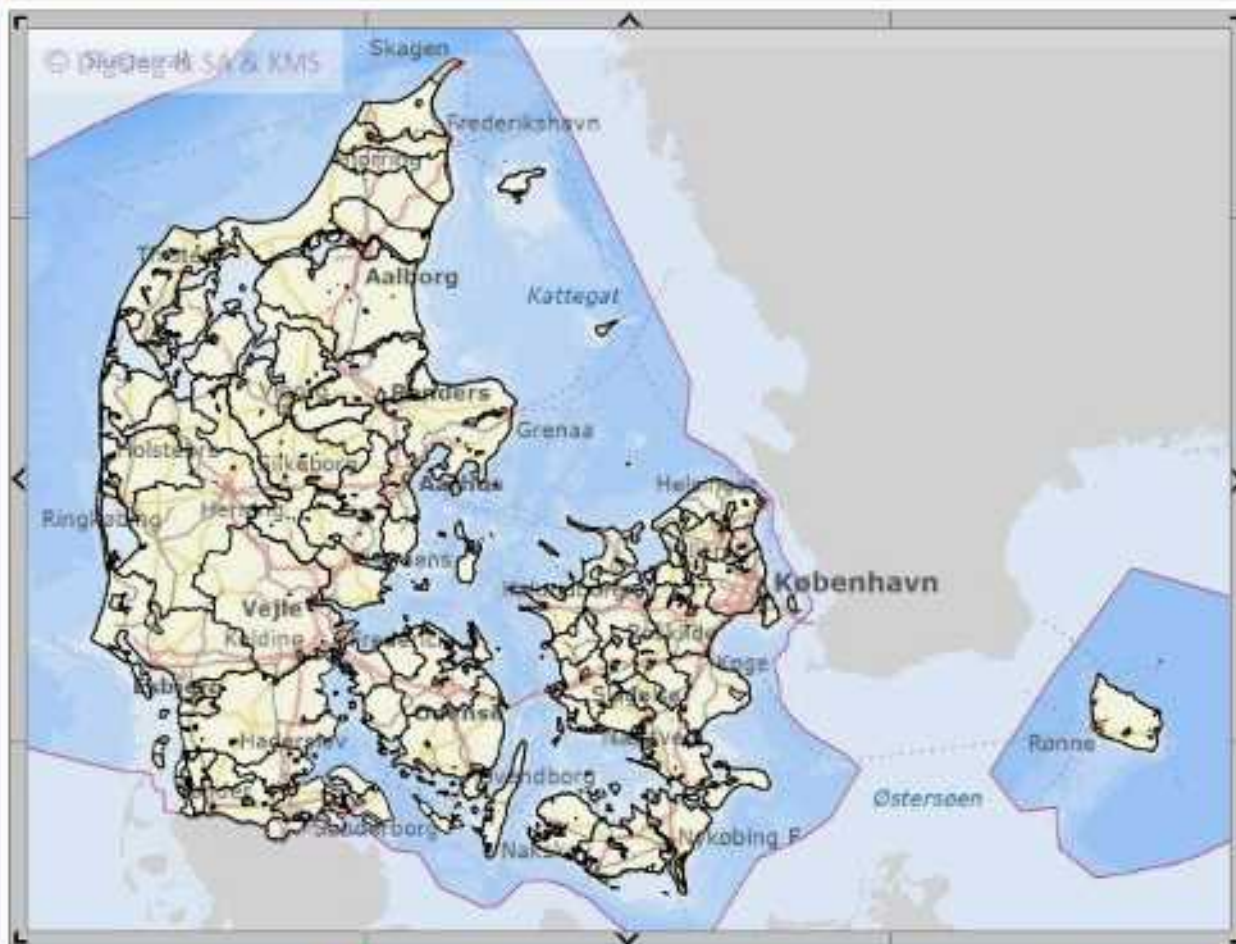
- <https://digdag.dk/>
- Betyder Digitalt atlas over Danmarks historisk-administrative geografi
- Kan vælge år + myndighedstype og se myndighedens omfang og navn på den tid
- Indeholder ikke private godser

Tid: 1750 10 01

Administrativ inddeling:

- ☐ Kommunal
- ☒ Amtslig/regional
- ☐ Kirkelig
- ☐ Retslig
- ☐ Geografisk
- ☐ Politivæsen
- ☐ Øvrige

Der vises administrativ inddeling: Amtslig/regional

1700 1750 1800 1900 2000

Problem: Hvilket gods?

- Sjælland: Michael Dupont: *Sognenøgle til skifteprotokoller fra private godser, institutioner, præstekald m.m. øst for Storebælt*, 2012 (også Nørlit: *Skifteprotokoller i Landsarkivet ...*)
- Fyn: Anne Riising: *Stednavneregister til godsejernes skifteprotokoller til 1850*, 1983
- Nørrejylland: Bente S. Vestergaard: *Stedregister til Nørrejyske Godsarkiver*, 2000
- Prøv også skiftedatabasen på www.faesterogskifter.dk

Sognenøgle til skifteprotokoller

(private godser, institutioner, præstekald m.m.)

Agersø-Avnso	
Agersø	Agersøgaard (Agersø, Egholm)
Agnso, se Avnso	
Allerslev (Præsto Amt)	Engelholm (Allerslev, Rekkende, Tjørnehoved)
	Jungshoved (Allerslev, Ammendrup, Gederød, Kragevig, Rekkende, Tjørnehoved, Ugledige)
	Lekkende (Lekkende Mølle, Ugledige)
	Oremandsgaard (Allerslev, Gederød, Kragevig, Neble, Neblehus, Oremandsgaard, Rekkende, Tjørnehoved)
	Stampenborg Baroni (Ammendrup)
Allerslev (Roskilde Amt/ Sorø Amt)	Ledreborg Grevskab (Allerslev, Bispegaarden, Blæsenborg, Blæsenborg Kro, Dellinge Mølle, Herthadalshus, Hulegaard, Hulegaardshuse, Hule Mølle, Hule Vandmølle, Ledreborg, Leire, Leire Mølle, Tokkerup)
	Svenstrup (Tokkerup)
	Vartov Hospital (Tokkerup)
Allindemagle	Estrup By (Estrup)
	Skjoldenæsholm (Allindemagle, Allindemaglegaard, Estrup, Vildbanehuset)
Allinge-Sandvig	-
Alslev	Bregentved (Alslev, Bonderød, Gannebro, Gannebro Storkehus, Ganneskov, Holtegaarden, Steglesnogshus, Taagerup)
	Juellinge (Alslev, Alslevgaard, Bonderød, Bonderød Hyrdehus, Gannebro, Gannebro Hus, Steglesnogshus)

Der er mange indscannede skifter i AO

- Fra forsiden af Arkivalieronline:

The screenshot shows a section titled 'Mest benyttede temaer' (Most used topics) on the Arkivalieronline website. It features four categories of historical records, each with a brief description and a right-pointing arrow indicating further exploration.

Kirkebøger	Folketællinger	Lægdsruller
Fødsel, konfirmation, vielse og begravelse. Se kirkebøger fra Danmark, oversøiske menigheder og borgerlige vielser.	Hvem boede på adressen? Se Folketællinger fra Danmark, den danske koloni i Vestindien og tyske folketællingskort.	Mænd, der kunne udskrives til militærtjeneste. Se lægdsruller og søruller fra Danmark og navnelister fra preussiske myndigheder.
→	→	→

Skifter
Opgørelser over en afdød persons ejendele, værdier og arvinger. Se skiftearkivalier fra hele landet.
→

Hovedside til de scannede skifter

Skifter

Her finder du skifter fra hele landet. [Tilmeld dig Arkivalieronline's nyhedsbrev.](#)

Navn	Beskrivelse	Læs mere om
Skiftemateriale, Sønderjylland	Forskellige typer af skiftemateriale fra Sønderjylland frem til omkring 1870.	Læs her
Skifter fra København	Forskellige typer af skiftearkivalier fra København frem til ca. 1919. Skiftevæsenet i København var meget anderledes end i resten af landet.	Læs her
Skifter, hele landet	Forskellige typer af skiftearkivalier fra hele landet, undtaget København, frem til ca. 1919.	Læs her
Skifter, militære	Skiftemateriale fra militære myndigheder, rytterregimenterne m.v.	Læs her

Skifter, hele landet (provinsen)

Skifter, hele landet

Amt

Arkiv

Aabenraa byfoged
Abildgård Gods
Adelersborg Gods
Agersøgård Gods
Aggersbøl Gods
Aggersvold Gods
Algestrup og Egemark Godser
Alhedens Kolonifunktionærer
Allesø Sogn
Allinggård Gods

Vigtigste skiftearkivalier-1919

- Skifteprotokoller (ofte med navneregister)
- Skiftedokumenter (skiftesager)
- Dødsanmeldelsesprotokoller (skiftesaglister)
- Ikke alle skifter, der nævnes i skifteprotokollen, og dødsanmeldelsesprotokollen kan være gået tabt!

[illegible]

Afskrift

Registrering

efter

Afdøde Diderich Christensen som boede og Døde hos Hofsmed Hagedsted ved Nyekiøbing.

Anno 1800 den 7. Februarii blev Registeret og Vurderet efter ved Døden afgangne Diderich Christensen som boede og døde hos Hofsmeden ved Nyekiøbing, Registrering følger nemlig:

...

Og hvor da paa tilspørgende blev svaret af bemelte Hofsmed Hagedsted at der var intet videre som tilhørte den afdøde eller at komme den afdødes Boe tilgode. Datum ut supra.

[illegible][illegible]

Afskrift

Bevilling.

... Vi Christian den Syvende ... Giøre Witterligt: At Vi, efter os Elskelige Landeværns Captain Evard Hincheldej af Waldnesse Gaard under Marieboe Amt, hvis Hustroe Anne Hellene Hincheldej nu ved Døden er afgaaet hans herom allerunderdanigst giorte ansøgning og Begiering allernaadigst have bevilget og tilladt ... at han efter bemeldte hans afdøde Hustroe, maae foruden Rettens Middels forseigling, Registering og Vurdering efter Loven **med fælles sammen avlede umyndige Børn i uskiftet Boe blive hensiddende, saalænge han i eenlig Stand forbliver** Og om han imidlertid skulle blive til Sinds at skifte og Deelee, maae han med Samfrænder slutte en Skifte-forhandling om den Arv, som bemelte hans Børn, efter fornævnte hans afgangne Hustru (Børnenes Moder) kan tilkomme

[illegible]

92

	Præstø
153 Præstø.	Aar 1849 den 28 August afdøde den 28de F. 1849 Længst af Dagen et Enkeltskønsmænd Hønsene, som opvoksede for første Gang 24de Længst af Dagen en offener ind i et Hus i Længst af Dagen ind i et Hus ind i et Hus. Der opvoksede sig Plante for første Gang af Plante ind i et Hus ind i et Hus. Der opvoksede ind i et Hus. 1. Længst af Dagen ind i et Hus 2. Der opvoksede ind i et Hus 3. Der opvoksede ind i et Hus 4. Der opvoksede ind i et Hus 5. Der opvoksede ind i et Hus ind i et Hus.

Vigtigste skiftearkivalier 1919-

- Skiftesagliste (dødsanmeldelsesprotokol)
- Skifteprotokol (uden register)
- Skiftedokumenter (kan være ordnet efter behandlingsform)

Skiftesagliste Kalundborg Skifteret 1925-1930

78 1925									79
Nr. på Deedblad	Navn	Sogn	Dødt født dødt	født dødt	Dødt født dødt	Dødt født dødt	Dødt født dødt	Dødt født dødt	Skiftesforvalterens Vedtegninger
2	Maren Jørgensen, f. Hansen født 18. April 1861, f. Jørgen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Røtze	Røtze	7/4	7/4	7/4	7/4	7/4	7/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/124
3	Kare Sørensen an af Søren Sørensen, f. Søren Møtz	Møtz	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/132
4	Lise Kristine Hansen, f. Hansen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Røtze	7/4	7/4	7/4	7/4	7/4	7/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119
5	Ellen Sofie Rasmussen, f. Rasmussen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Røtze	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119
6	Mads Peder Jørgensen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Hansen	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119
7	Anna Kristine Petersen, f. Petersen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Hansen	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119
8	Anna Margareta Petersen, f. Petersen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Hansen	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119
8a	Anna Margareta Petersen, f. Petersen an af Søren Jørgensen, f. Jørgen Møtz	Hansen	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	9/4	1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet med 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 1/5-27 f. Maren. Dødt 18. April 1861. Skiftet 3/119

Underlag medt inde Carlsens Amalie Christensen, f. Schmidt af Tøllingdal, der har indbetalt Indskudt efter min den 23de Marts 1830 afgivne Mandat, fra Jægersøer Frederik Carl Christensen, detsigt 12 Takning af Regjeringens afgiftene. De samme hermed som mine sidste 12 bleve følgende:

I have just again read letters that all these poor Greenlanders
 and were my dear friends. They are all now in the hands
 of the missionaries and the names of the children of the missionaries have
 been given to the children of the missionaries. I have read
 and I have read the letters of the missionaries and I have read
 the letters of the missionaries and I have read the letters of the missionaries.

Est lemmatized et minor formae etiam multae. Boni &
Bernardus Seclamentum amonitorem pag 2. Substantive of
Mithras patitur.

Callimolly, June 10, 1921

Caroline Compton's Christmas.

Spiraea Noveboracensis - 29. *Polandria virginica*

A. S. S. S. S.

J. P. W. Jones

Type of Name

Not so bright colored as prior depths of
mud & nearly gray.

Ein frohlockendes Anzeichen der freudigen, prosperen
mit Pöbel auf am Affenbrot-
Baum zu sehen.

Sylvestre

2-
19th

*Jan 1927 Jan 10 May from lagder i Roel after Emb.
Marion Jorgensen f. Hansen, early lost & April 1937, 77 Jan of Sam
Lyons & L. H. Mord.*

Skytterallan för Ballinshree m.v.

7 Fortsættelse af tidligere Anmeldelser om, at Leds
Karl Johan Jørgensen f. Hansen døde den 4 April 1924 og afgav et test
ment, 27 April, anmeldes hermed, at Afstedt hermed i udfyldt
de efter sin død den 22 Decbr. 1924 opførte Aftale. Efter sin
testamentære Jørgensen, at ingen af de opførte hermed
under Afstedt, at ingen af dem efterlader Sønner, 4 børn,
Aftale, at Jørgensen ikke efterlader og at de Afstedt den
Efterskilling er deres eneste Efterkommer underlygnede Afstemning
Karl Jørgensen, døde

Jeg tillader mig derfor at anmode, at jeg ogsaa
majestæt og værdig overmødt be overlader Bødel til privat Stykke

Skifteprotokol Kalundborg
Skifteret bind 31, side 124

← Maren Jørgensen

Afskrift

I Fortsættelse af tidligere Anmeldelse om, at Enke Maren Jørgensen, født Hansen, Aarby, den 4. April 1927 er afgaaet ved Døden, 77 Aar gl., anmeldes herved, at Afdøde hensad i uskiftet Boe efter sin den 13. December 1924 afdøde Ægtefælle, Hjulmand Niels Christian Jørgensen, at ingen af de afdøde har været i andet Ægteskab, at ingen af dem efterlader Særbørn, ej heller Adoptivbørn, at Særeje ikke forefindes og at **de Afdødes eneste Livsarving er deres eneste Fællesbarn,** undertegnede Hjulmand Carl Jørgensen, Aarby.

Jeg tillader mig derhos at anmelde, at jeg der er myndig og raadig over mit Bo, overtager Boet til privat Skifte ...

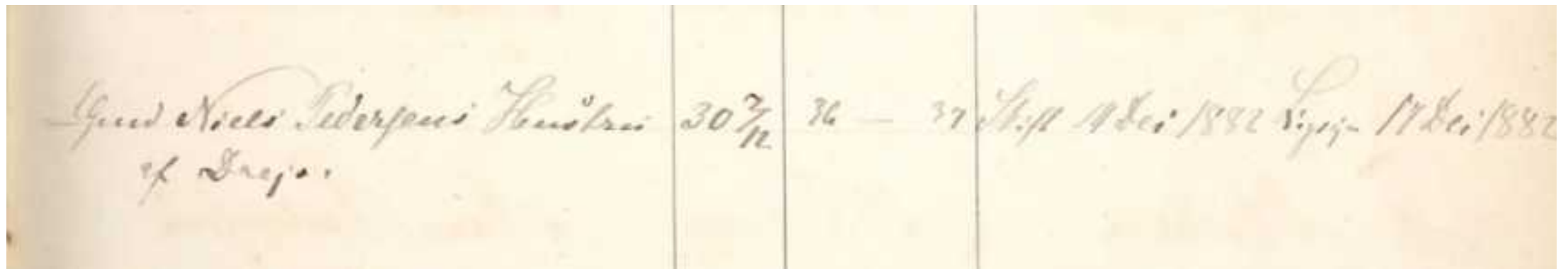
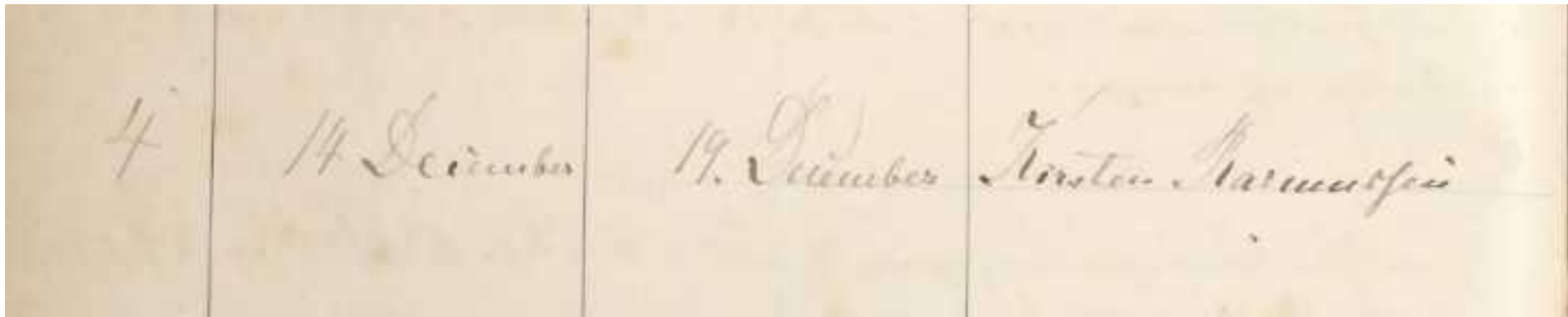
Afskrift

Aar 1927 den 12 April mødte i Dødsboet efter Anna Margrethe Sørensen, født Rasmussen, død 12. dennes, Afdødes Svigersøn ... **hvilke Værdier ikke overstiger Begravelsesudgifterne. Da disse afholdes af Enkemanden, begærer han Boet udlagt til denne til Dækning heraf.**

Praktiske opgaver

1. opgave

- Find skiftet efter Kirsten Rasmussen, død 14. december 1882, gårdmandskone i Drejø Sogn. Kirkebogen fortæller:

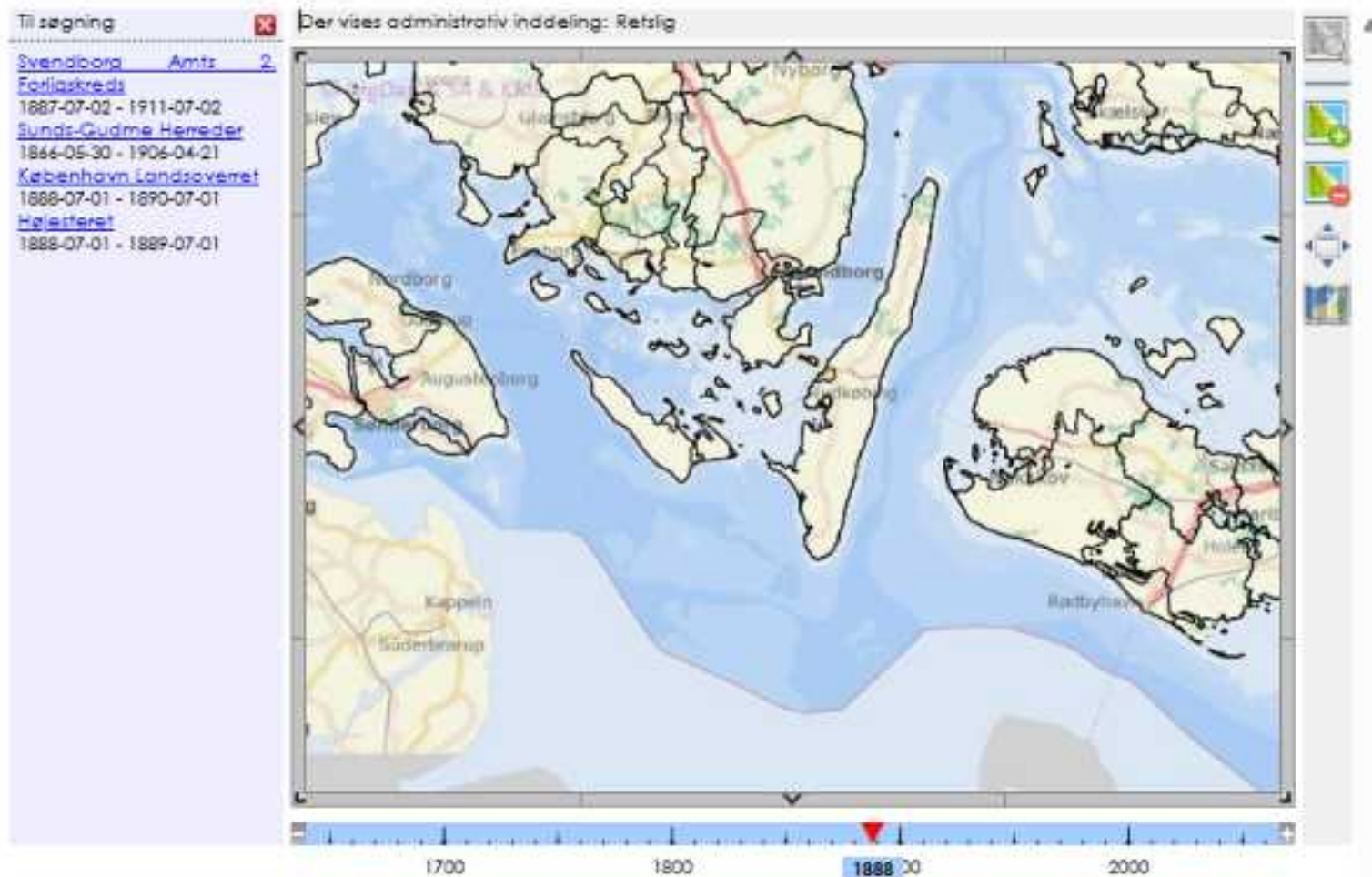

Fif

- Find den skifteret, som Drejø Sogn hørte under i 1888
- Find indscannede arkivalier i AO
- Vigtigste arkivalier:
 - Dødsanmeldelsesprotokol
 - Register til skifteprotokollen
 - Skifteprotokollen

Skifteretten: Sunds-Gudme Herreder

Almindeligt kort ➔

Find skifteretten i AO

Skifter, hele landet

Amt

Arkiv

Indhold

- + [Dødsanmeldelses- og registreringsprotokol \(1825 - 1916\)](#)
- + [Dødsanmeldelsesprotokol \(1837 - 1878\)](#)
- + [Navneregister til skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1825\)](#)
- + [Navneregister til skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1825\)](#) **Ny scanning i farver**
- + [Register til dødsanmeldelses- og registreringsprotokol \(1825 - 1919\)](#)
- + [Register til skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1919\)](#)
- + [Register til skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1919\)](#) **Ny Skanning i farver**
- + [Skifteprotokol for executores testamenti i afgangne major Pultz'es stervbo \(1811 - 1812\)](#)
- + [Skifteprotokol for overkammerherre general von Eickstedts bo \(1801 - 1824\)](#)
- + [Skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1919\)](#)
- + [Skifteprotokol for Sunds-Gudme Herredsfoged \(1803 - 1919\)](#) **Ny Skanning i farver**

Dødsanmeldelsesprotokollen (side 208)

Hermed forefindes Gaardmand Claus Henningsen af
Prejs, at Gaardmand Niels Pedersen Kjøpke Kirkehus Ras.
Kommune, 30 dages Tid idag. Endnu endnu vil forklare
sindesind og i øjeblikket Børn og unge af Læger. Blev fundet
den 18. September 1883.

Register til skifteprotokol

1882 . . .
Kirsten Haugdatter, Gaardmandsbørn, Skarup, 14 (se' under med Manden Lars Helgesen)
Kasen Haugdatter, Gaardmandsbørn, Vejstrup Mark, 148, 293, 300 (Opgjørte)
Kirsten Rasmussen, 82, Drej, 212, 213, 217 (Opgjørte)
K. R. . . . 82, 212, 213, 217

Skifteprotokollen (side 212, 213 og 217)

212
 La fortynoe Rips af Landmand af Preis, Nicol Pedersen
 Højst Kristian Rasmussen, d. 14. Dec.
 1882.
 Høvedmand, der skal foresætte Mødet af Land-
 at fore mit indse og Rigtig fortælle af de fineste og af de fin-
 og gætte for i den Rådning af Rasmussen for de fin-
 gætte og for af Afrikas Rådning.
 Nicol Pedersen, d. 14. Dec. 1882.
 Den Råde for den Rasmussen af de fineste og af de fin-
 gætte, Rasmussen for den Rasmussen af Preis.
 De Råde og Råde og af Råde Råde Råde.
 A. Råde.
 1. En Råde og Preis ind Råde, Råde Råde Råde.

2. opgave

- Find skiftet efter Jens Rasmussen Neble, død 16. juli 1848, skomager i Stubbekøbing. Kirkebogen fortæller:

159.

D o d e.				M a n d f i o n.		
No.	Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes For- og Tilnavn.	Stand, Haandtering og Opholdssted.	Alder.	Hvor anført i det alm. Ternf. Reg.
2 2.	1848 Juli 16 Juli	Juli 21 Juli	Jens Neble	Skomager i Stubbekøbing	60 år	1164.

Fif

- Stubbekøbing var en købstad = Stubbekøbing Byfoged (indtil 1919)
- Find indscannede arkivalier i AO
- Vigtigste arkivalier:
 - (Dødsanmeldelsesprotokol)
 - Register til skifteprotokollen
 - Skifteprotokollen

Navneregister til skifteprotokol

1846. Nette, Peter Nikola, 3 år fol. 123.

1848. Nilsen, Johannes Christen fol. 145.

1848. Nettle, Jens Thomsen fol. 158

, Nettle, Poline Sophie 10 år fol. 167.

1849. Nicolai, Peter Mathias 11 år fol. 171.

Skifteprotokollen (folio 158)

Nr. ¹⁰/₁₈₄₈. Aar 1848 den 17. juli blev for Skiftebladet anmeldt,
at Menegismesteren Jens Neble ¹⁸⁴⁸Karl Nielsen var af-
gaaet. Følgelig indgik Bysøien den 20. d. til hiid
først i i Skiftet Red med funder og funder af de Maade
follert Rind, og indsked den 21. d. for siden indsked Skif-
tebestemmelser.

J. Nielsen